

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

2 de Rebus pro quibus locum habet redhibitio gentilitia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

DE REDHIBITIONE GENTILITIA, LIBER XXVI.

De frequenti inter nationes plures consuetudine reddibendi, & de redditionis finitione. Cap. I.

- 1 & 2 *Retracltus gentilitus apud Romanos aliquando probatus iure pontificio, & Gallico, & aliarum nationum.*
- 2 *Tubileus Hebræorum.*
Vicinis ius prelationis in emtionibus rerum vicinarum, quo ordine olim, eod.
- 3 *Retracltus gentilitus Synonyma.*
- 4 *Retracltus gentilitus quid.*

M Emerunt Cæsares † Valentinus, Theodosius, & Arcadius, dudam cõcessum fuisse proximis, confortibusque, vt ab emtione exitaneos remouerent, vt homines suo arbitratu vendenda non distrahent, *l. dudum, 1. q. de contrahen. ems. C.* Id fiebat offerendo, & soluendo venditori, vel restituendo emtori pretium venditionis per proximiorum, intra annum & diem, *ca. consuetus, de in integ. restitutio.* Hanc consuetudinem in Gallia fere tota seruari, tradunt Cassianus, in commentariis ad consuetudines Burgundia, *tit. de retracltu §. 1.* & Guillelmus Benedictus, in repetitio. c. *Rogatus, ad verba, & uxorem nomine, decisio. 1. num. 156. & decis. 5. num. 44.* potissimum in Aquitania. Et in Feudorum legibus quoque obtinuisse, fidem quæ de his scripta iura sunt, faciunt, §. *federtiam res. per quos fiat inuestitura, lib. 2. Feud. tit. 3. §. fina. qualiter poterat olim feudum alienari. receptam & in patria Brianfoni tradit Guido Papæus, quæst. 257. in Picardia, Odofredus, in l. dudum. de contrah. ems. C. Lutetia, Aquitanie, & in Germania Nicolaus Boer. in commenta. ad consuet. *Baturigum, tit. de retracltu §. 1. inager, §. 1.* Apud † Hebræos reddibitio, vel redemptio rerum venditarum duplex. Vna quam imitatur Solonis lex *sei Cerxibæa*, seu releuatio debiti, de qua *Plutarch. in politic.* Hebræi tubileum vocant. *Sanctificabis, inquit Dominus, annum quinquagesimum, & vocabis redemtionem omnibus habitatoribus terra vñsa: ipse enim est iubileus: reuertetur homo ad possessionem suam, & unusquisq; ad familiam pristinam, Leuit. 25. & Numero. c. fin.* hæ reddibitio fiebat iure proximitatis, quo proximior in emtione, remolitoribus & extraneis prærebat, *ditto cap. 2. §. Leuit. Ruth 4. Hierem. 32.* de hac nos loquitur. Exstat Romani, & Michaelis, Imperatorum Orientis, constitutio nouella, *in iure Orientali, lib. 1. in constitutio ne Romani & Michaelis, titulo, xci. n. s. apolliphoros, id est, de iure prelationis meminit & Constantinus Armenopolus, lib. 3. promissa. iur. tit. 3.* qua cauetur, vt in venditione rerum immobilium, primam monentur testato cognati quos succedere inquit, diximus *xi. n. s. in*, id est, ordine: deinceps & illi, cum quibus res communes erant, etsi extranei sint: postremo & vicini vñti aliqua ex parte rei: cum his moneri eõdem, vt intra triginta dies verum pretium, si velint, quod verus emtor daret, præstent. Et post hæc liberè aliis posse alienare. Exstat & Imperatoris alterius Orientis, Phocæ alia constitutio, quæ hoc ius prelationis sustulit proximis & vicinis pauperibus, *ditto lib. 1. iur. Oriental. §. Redhibitio* † gentilitia variis nominibus ab interpretibus, & iurè dicitur: vt redemptio, ius *apolliphoros*, id est, prelationis ius, ius retracltus, *iuxta l. 1. de natur. lib. C. l. 1. de fundis rei priuat. lib. 11. C. ius congrui, Gallis, retracltu inager. §. Finitio* † autem substantiam omnem reddibitioni s. huius euoluens hæc erit: vt sit facultas redimendi rem immobilem vñditiã, æquali pretio, iure proximitatis, intra certum tempus competens. Quæ nostra methodo tunc explicanda per singula copiosius est: quod frequens eius sit in vsu quæstio: considerantes ordine, res, personas, & rel. qua negotii propofiti per nostram artem Syntaxeos. Diuisionem huic huius retracltus substantiam nullam appofuimus, cum de vñca tantum specie eius sermo sit institutus: quam obrem & ad res properamus.*

De Rebus pro quibus locum habet Redhibitio gentilitia. Cap. 2.

- 1 *Redhibitio gentilitia quare tantum habet locum in immobilibus.*
- 2 *Mouentia sese inter mobilia sunt.*

- Mobilia non dicuntur, nec immobilia nomina, eod.*
- 3 *Reditus annui, & pensiones, quando inter mobilia, & immobilia.*
- 2 & 3 *Immobilia qua dicantur.*
- 4 *Redhibitio gentilitia locum habet in vsu fructu vendito.*
- 5 *Veftigalibus & portoriis.*
- 6 *Retracltus a proximis nequeunt, quæ venditor nuper quæsiuit.*
- Biens des' estoc quid. eod.*
- 7 *Nouueaux acquæstz quid.*
- 8 *Limitanea regni.*
- 9 *Fines regni maxime a regibus obseruandum, ne a priuatis periculose teneantur.*
- 10 *Vendita regni.*
- Regum ammonitio de non vsurpandis priuatorum bonis. eod.*
- 11 *Nam confiscata.*
- 12 *Non vendita ab ecclesia: contra si ei vendantur.*
Ecclesia quomodo consuetudine laicorum, & status obligatur, eod.
- 13 *Decima venditæ ecclesia, an retrahi a proximis possint.*
- 14 *Non hereditibus vendita.*
- 15 *Non vna ex pluribus rebus venditis, vel pars ex toto.*
- 16 *Non vendita ecclesie, vel scholis adificandis.*
- 17 *Non fenda.*

Res que retrahi † possunt hoc iure, immobiles tantum sunt: non autem mobiles, ita iudicatum refert *Ioannes Lucius, li. 9. placitor. curie, tit. 3. placito 1. tradit & Massuerus in praudiciorum tit. de retracltu.* Mobiliu rerum, vñs & abiecta est possessio, *l. si rem mobilem, 47. de acqu. poss. P. l. peregre, 44. eod. titu. vt & facile ab ignorante amittatur, glo. in proxime citatis legibus, & in l. si post acceptum, 2. de rei vind. P.* Et in his non cadit affectionis consideratio, cum natura illarum fluxa & mutabilis sit, vt vestigia maiorum, virtutis que memoria illorum retineri non possit. Et proinde sine solemnitate alienari possunt: diuersim in immobilibus, *lex quatuor. de administrat. rur. C. l. si C. quan. decre. opus non est. l. si sine, §. quæstium, de minor. P.* Quo fit, vt neq; bona mobilia, hypothecæ nomine data, retrahi possint iure prioritatis, quod reg. la Gallica dicimus, *que biens meubles ont point de suite, in consuetu. Burgund. tit. de rebus venditæ arachapt. & inibi Cass. §. 3.* Inter mobilia, mouentia sese anumerari possunt, vt animalia, *l. mouentium, de verb. sign. l. a diuo Pio, §. 2. de rei ind. P.* At nomina neq; mobilia neque immobilium nomine continentur, sed tertium quoddam genus faciunt, d. §. *2. l. a diuo Pio, & l. quam Tiberonis, §. in peculio, de peculio, & Auliferus quæsto. Tho. 3. 5. Bald. in c. fin. de feud. cogn. Alexan. cons. 2. vol. 1.* si tamen us confideretur que de ex illis pendet, pro immobilibus inter mobilia non dubitandum anumeranda. *Albert. in Dictionario iuris, in verb. mobilibus. §. Annul* † quoque reditus, si illi perpetui sint, & inter mobilia sunt: si breui tempore duraturi, inter mobilia, *Alcia. in l. mouentia de vir. sign. per c. quærelam. de electio. Quo, & pensiones perpetuæ debent ecclesie, eadem solemnitates exgunt, si alienentur, quas res alie immobiles, in l. ubi venis & aul. hoc ius porrecltus, de sacro. eccles. §. vult enim, de non alien. reb. eccles. col. 2. in Auth. l. fin. §. præerea, de iure dot. C. c. ementina exiui. §. cum que, de verb. sign. ita reditus, census, pensiones, inter mobilia anumerantur. Et factum in Burgundia consuetudinibus, retracltum hunc locum habere in censibus perpetuis venditis, *in consuetu. Burgund. tit. de retracltu §. 8.* In fructibus tamen semel venditis, *in consuetu. Turonen. c. 31.* vel certo tantum tempore percipiendis, vel pe. si aliquid tempus redimendis, reddibitio gentilitia non admittitur, *glo. in l. 1. de iur. de non alien. reb. eccle. col. 2. l. 1. de reb. eccles. non alien. l. fin. de requiren. res, si vsufructus fundi vendatur, qua inter res immobiles computatur, vt pars fundi. l. 2. & 4. de vsufructu lib. 7. P. tit. 1. facit locum huic reddibitioni, Mathaus de Aff. d. in commentariis supra ius protomisos. Cassianus in commen. ad consuet. Burgund. tit. de retracltu, in §. 1. in verb. heritage, ver. quæritur. §. Idipsum fecerit venditum in veftigalibus, & portoriis, quæ vocantur gagna, portoria, pedagia, & in similibus, quæ vendita subiciuntur reddibitioni, *Cassa. in proxime citato loco, quia hæc inter mobilia venire non potest Baldus, in cap. 2. de feud. cognitio. & in c. 1. quæ sunt reg. in vsu. fendi.***

l. an pars pro derelict. in P. neq; minor pro parte agnoscere potest, quod tutor gessit in contrahendis nominibus: sed in totum, aut a toto recedere debet, l. cum quereretur, de admin. tut. P. Idiplum in procuratoris amotione responsum, l. ip. in l. in causa, 28. de procurator. P. & pluribus rebus venditis addicione in diem, non auditur, qui partem pretii, & partem rerum offert, l. quod si vno, de in diem addic. P. si vno l. si duos, de contrab. emt. P. l. si quis aliam rem, 46. de solutio. in P. l. scire debemus, 28. de verbo. oblig. P. expresse l. sifistulus, 78. §. qui fundum, de contrab. emt. P. Scio tamen antiquam Anonymum interpretem in 2. consideratione retractus, quæst. 9. existisse veriorum contrariam sententiam, propter l. vxorem, l. 59. §. agri plagam, de legat. 3. vbi diuisio rei fit. Sed nihil ad ius hæc pertinent, quæ ibi traduntur: nec l. legatarius, 8. de lega. 2. nec alia quæ ille perperam, vt mihi videtur, adiicit: neq; animaduertit in redhibitione ædilitia priorem sententiam expresse firmari, l. ædiles aiunt, §. si. & l. pen. de adl. edict. & facultatem in dando vel faciendo consentientem, non posse pro parte impleri, l. si ita fuerit, 13. §. questio. de manu. test. in P. l. si plures pen. de conditio. in seruis, C. qualis est redhibitio hæc, gl. in l. certi conditio, si certum petat. P. Nam & ex emto actio continet rem tradi, l. ex emto, 11. de actio. emt. P. l. si traditio, C. eo. l. in conventionalib. in fi. de verb. oblig. contractusq; vt in facto consentientia, indiuiduus, l. consilio, de curator. furios. C. l. qui quadraginta ad l. Falord. l. 2. §. item si in facto, 4. §. Cato, de verb. oblig. l. nam ab iur. ad, de bon. liber. l. quidam elogio, 20. C. de iure delib. Prohibet & lex in fundis vna concessis, retrahi fertiles sine sterilibus, l. quisquis, & l. qui vitia, de omni agro de fert. lib. 11. C. & l. 1. de fund. rei priua. Meminit Ioannes Lucius, placuisse Parisorum curiæ supremæ pridie Calendas Iulii, 1550. in venditione prædii cum debitis aliquot annorum fructibus venditis. enim qui prædium sibi gentilitio iure reddi petebat, cum de fructibus controuertetur, qui mobiliam appellatione censetur, non posse prædium sine fructibus reddere, quia suadus, & prædium vno pretio emti essent, Ioan. Lucius l. 9. Placitor. curiæ, tit. 3. placito 4. Receptum quoq; vt quando res in parte fit deterior, habeatur ratio non partis, sed totius, in l. Manius, 68. §. in fundo, de lega. 2. Ceterum si vno instituerit, vel diuersis, diuerfas distinet certio pretio venduntur vt vno prædium centum aureis, domum quæ in quaginta, poterit proximus quam voluerit haru retractare, Tiraquellus tract. de retractu, §. 23. gl. 2. nu. 20. quia diuersæ venditiones censentur, l. ædiles autem, & l. si plura, de adl. edict. l. quod sape, §. in his, de contrab. emt. l. in bello §. viri, de capti. Idiplum si vno pretio valeant, quod postea diuidatur, vt vendo tibi centum aureis prædium & domum, videlicet prædium 50. domum quæ in quaginta, gl. in d. l. ædiles autem, §. si plura, vers. si forte, de adl. edict. & l. scire debemus, eo. tit. nisi constitit emtorem non aliter emtum fuisse alteram rem sine altera: tunc enim non efficit diuisio pretii: quare vel vtramq; reddibendam, vel ab altera abstinendum esse latius est dicere, l. cum

16 *eiusdem, §. interdum, de adl. edict. P. §. Septimo ¶ non retrahuntur res pro ædificandis vel augendis scholis, Joannes de Platæa, ad leg. vnicam, per illum text. in fi. de stud. libera. vrb. Rom. l. 11. C. i. 18. post Gu. l. de Cueno in l. de reuocum. de epif. & cler. sicut l. adificia, 13. de op. pub. lib. 8. C. tit. 12. l. si cui loci, 9. de adsi. priuatis, lib. 8. C. tit. 10. vel ecclesiæ venditæ: & vt litas publica, priuatorum præfuitur commodis: & quod pluribus expedit, quam quod paucioribus, l. utilitas, de primi. lib. 12. C. l. actione, §. Labeo, pro socio, P. l. unica, §. pen. de cad. tollen. nec quisquam dubitat ea loca, & personas earum, militari iure vti & priuilegio, l. filius familias, de milit. i. stam. P. in militie autem fauor, certum est & ea domois propria in milites transferti, gl. in l. nepos Proculo, de ver. sig. in l. aduocati, de adu. diuer. ind.*

17 *¶ Octauo, ¶ quando iura vasalli venduntur, cessat retractus, l. Lucius de eui. §. ita verberatum, §. 1. de rei vind. P. Anonymus antiquus auctor, de iure retract. in 12. reg. 7. limitatione, ne cogantur vasalli seu vasalli, inuiti habere quem nolint dominum, arg. l. inuitus, 34. de fidei commissis, liber. lib. 40. P. tit. 5. & ibi gl. iungel. generaliter, 24. §. fin. eo. tit. l. Titius cum decederet, 44. de actio. emt. P. §. præterea, in 2. de prohibita feud. alien. per Federicum vsq. feud. Videtur enim electa persona domini, seu patronia subditis, & eius fides, cui forsan similibus futura retrahentis esse non posset, cum variæ sint hominum voluntates, l. quia poterat, ad Trebell. o. quia diuersitatem, de concess. prob. & electa al cuius industria, per alium prestari non potest, inuito stipulante: cum inter artifices magna sit differentia, l. inter artifices, de verbo. oblig. in P. Ceterum in Gallia hoc non existit: no verum, quod feuda patrimonialia facta sint, ex beneficio principis distributa in perpetuum possidenda, vt quolibet titulo in alios instar patrimonii alterius generis, alienari possunt, Bald. in l. fina. de*

de consti. princip. Guillel. Benedic. ad verba & vxorem nominis, de cons. num. 6.

De Rebus ex aliis contractibus, quam per venditionem simplicem distractis, in quibus non admittitur redhibitio gentilitia. Cap. 3.

1 *Redhibitio gentilitia, fit de rebus tantum venditis. Redhibitio gentilitia an locum habeat in venditione conditionali, eod.*

Nono regula generalis est, ¶ res venditas tantum retrahi, non alio titulo distractas. In quo dubium tamē adhuc est, an venditæ res sub conditione possint retrahi. Quam quæstionem pluribus vtrinq; de promptis rationibus problematica tractauit aliquando Cadurci, explicans huius potestatis reddibendi quæstiones, quas si vellem huc transferre, in inmensum libellus hic augetur: & sufficere mihi videtur indicare Tiraquellum, virum certe multæ lectionis & eruditionis, & diligentissimum, scriptis mandasse, locum esse redhibitionis in conditionali de futuro, venditione, & ita iudicatum in suprema curia Lutetia, Tiraquellus tract. de retractu glo. 2. in verbo a vendi, nu. 29. & in gl. 1. eius verb. a nu. 1. v. que ad 34. hoc explic. Quia in contractibus conditionalibus, incipitur tempus contractus: non tempus impletæ conditionis, l. si filius familias, de verb. obl. & de reg. iur. l. 2. §. id quod, de collat. bonor. P. l. vltima, de stip. seru. lib. 45. P. tit. 3. l. qua legata, & l. leg. de reg. iur. P. Quam obrem creditor, cui sub conditione, debetur, de iure suo excipere debet, & vt nostri loquuntur pragmatici, est iuris opposer, licitationib. seu subhaftationibus, vel proscriptiõibus bonorum debitoris, intra tempora præstatura ab statuto, exceptionib. proponendis, etiam pendente conditione: alloquin adueniente conditione, postea excluderetur, lapsõ termino, vt ait lator, in l. si stipulatus fuerim, §. cum stipulamur, de verb. oblig. videlicet, si certum sit conditionem extitutam, non aliter. Hac ratione & creditoribus sub conditione mittuntur quoq; in possessionem, l. in possessionem, 6. & ibi gl. ex quib. causis possidet, in P. lib. 42. tit. 5. Et hæc præsertim vera sunt, vbi traditio rei venditæ, pendente conditione fit, l. dotis fructus, §. si. & l. seg. de iur. dot. P. l. in ciuile, 12. de rei vind. lib. 3. C. tit. 3. l. sub conditione, 16. de sol. P. nam tunc ante implementum dominium transfertur: nisi etiam esset traditio conditionalis, vt notat Tiraquell. in dictis verbis a vendi, l. nu. 55. & 56. Sed & nihil interest emtoris, vel venditoris, si existente etiam conditione incerta, proximus, si velit, possit retrahere, oblato pretio cum onere conditionis, & qualitatibus venditionis. Interesse autem poterit proximi retrahentis, qui a pendente conditione, fructus habet in numerata pecuniis, quas tempore impletæ conditionis nõ est habiturus, Tiraquellus supra gl. 2. nu. 28. Et ita que in arbitrio proximi, pendente conditione, tum velit retrahere: si quidem nõ cogitur, nec currit præscriptio temporis anni & diei, nisi a tempore impletæ conditionis, Guillel. de Cueno, & Alber. in l. 1. §. annus, per illum textum, quando actio de pecuniâ in P. Titius, 49. §. procedi autem, de excusat. int. iterum Alber. in parte Statutorum, quest. 97. vers. sed nunquid proximior, in fi. facit l. talis, de iure dot. P. l. bonum, §. si sub conditione, de adl. edict. l. Caius, de excusat. l. si. §. fin. auiz, C. de lega.

Num retrahatur res vendita cum Redhibitione temporali pactitia, vel pacto legis commissoria, vel additionis in diem. Cap. 4.

1 *Retrahi non potest a proximo res vendita cum pacto de retro vendendo, vel legis commissoria, vel additionis in diem.*

2 *Dummodo fiant in ipsa venditione, non si postea.*

In hac quæstione fidei sunt pugnantis sententiæ, vter tamen est, venditam rem pactis his de reuendendo, vel sub lege commissoria, vel additionis in diem, non posse retrahi iure gentilitio, prorsquam tempus pacto appositum elabitur, post quod etiam tantum tempus vitæ anni & diei incipit currere cõtra proximum. Et ita iudicatum, Ioannes Papius lib. 11. Rhapsodia Aristot. l. 7. vers. 8. secundum sententiam Baldi & Cyni in l. contra maiores, C. de inofficiosa testa. Vbi Cynus in vers. vltimo, tradit posse agi etiam aduersus debitorem post triginta annos, sine metu præscriptio-nis, si pactum antea appositum fuisset de non petendo per triginta annos. Ratio quia per hæc pacta resoluitur venditio ipso iure, & redit res sine alia traditione ad venditorem, modo impleto, l. si quis hac lege, 42. de rei vind. P. l. si de leg. commissor. Sic nec currit tempus adpeticendæ possessionis, quia d. dubium est, ex quo capere delata est, l. quando u. §. qui admi. ad bonor. possess. possunt, libro 6. C. tit. 9. l. 1. C. de bonor. possess. secun. tabul. lib. 6. tit. 11. §. siq; in præ-